

POSTANOWIENIE

27 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 27 lutego 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa K.J. i S.J.
przeciwko K.B. i W.B.
o zapłatę i wydanie,
na skutek skargi kasacyjnej K.B. i W.B.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 6 listopada 2024 r., I ACa 1262/21,

1) odrzuca skargę kasacyjną co do punktu 1. zaskarżonego wyroku, w zakresie, w jakim Sąd Apelacyjny w Krakowie zmienił punkt II wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 27 lipca 2021 r. w ten sposób, że zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda S.J. kwotę 20 032,75 zł oraz oddalił powództwo w pozostałej części oraz co do punktu 2. zaskarżonego wyroku oddalającego apelację powodów w pozostałej części;

2) odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania w pozostałej części.

[M.O.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 listopada 2024 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie w sprawie z powództwa K.J. i S.J. przeciwko K.B. i W.B. o zapłatę i wydanie, na skutek apelacji powodów od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 27 lipca 2021 r.

zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w punktach II i III w ten sposób, że nadał im następującą treść: „II. zasądza od pozwanych K.B. i W.B. solidarnie na rzecz: - powoda K.J. kwotę 60 098,25 zł (sześćdziesiąt tysięcy dziewięćdziesiąt osiem złotych 25/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 kwietnia 2020 r. do dnia zapłaty; - powoda S.J. kwotę 20 032,75 zł (dwadzieścia tysięcy trzydzieści dwa złote 75/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 kwietnia 2020 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałej części, III. zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda K.J. kwotę 4007 zł tytułem kosztów procesu” (pkt 1); oddalił apelację w pozostałej części (pkt 2), a także rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego oraz o niepokrytych wydatkach związanych z opinią biegłego (pkt 3 i 4).

Pozwani wnieśli skargę kasacyjną od wyroku Sądu drugiej instancji, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie oraz o zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów dotychczasowego postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego za postępowanie przed sądem pierwszej i drugiej instancji oraz kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazali, że wniesiona przez nich skarga ma być oczywiście uzasadniona.

Powodowie złożyli odpowiedź na skargę kasacyjną pozwanych, w której wnieśli o odrzucenie skargi, ewentualnie o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie solidarnie od pozwanych na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna pozwanych podlegała odrzuceniu w zakresie punktu 1. postanowienia, a w pozostałym zakresie nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna m. in. w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych.

W rozpoznawanej sprawie zarówno pomiędzy powodami, jak i pozwanymi zachodziło współuczestnictwo materialne. Powodowie dochodzili od pozwanych solidarnie zapłaty w związku z poczynieniem nakładów na nieruchomość, której pozwani są współwłaścicielami. Nakłady te zostały poczynione przez powoda oraz jego zmarłą żonę, której następcami prawnymi są właśnie powodowie. K.J. wraz ze zmarłą żoną pozostawali w ustroju ustawowej wspólności majątkowej małżeńskiej, co oznacza, iż w skład spadku po E.J. weszła połowa wierzytelności o zwrot nakładów, która w wyniku dziedziczenia podzieliła się w równych częściach na rzecz spadkobierców. Każdy z powodów dochodził swojego własnego roszczenia w indywidualnie oznaczonej wysokości.

Na etapie postępowania kasacyjnego każdy ze współuczestników materialnych, podobnie jak każdy ze współuczestników formalnych, ma własny, samodzielny interes w zaskarżeniu prawomocnego wyroku, co sprawia, że więź prawna wiążąca współuczestników materialnych ulega istotnemu osłabieniu. Jeżeli zatem wartość przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do każdego ze współuczestników materialnych, niebędących współuczestnikami jednolitymi, nie przekracza dolnego progu dopuszczalności skargi kasacyjnej, to skarga kasacyjna jest niedopuszczalna (zob. postanowienia SN: z 9 marca 2005 r., I PZ 35/04, OSNP 2006, nr 1-2, poz. 15; z 26 listopada 2009 r., I CZ 78/09, z 9 listopada 2011 r., V CSK 54/11; z 10 stycznia 2018 r., I CZ 137/17; z 19 stycznia 2018 r., I CZ 148/17; z 24 stycznia 2020 r., IV CSK 488/19, OSNC 2021, nr 2, poz. 12 i z 14 lipca 2022 r., I CSK 1366/22).

Kwota zasądzona prawomocnie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda S.J. wynosiła 20 032,75 zł, w związku z czym w tym zakresie skarga kasacyjna, mając na uwadze treść przywołanego wyżej art. 398² § 1 k.p.c., była niedopuszczalna.

Odrzuceniu jako niedopuszczalna podlegała również skarga w zakresie, w jakim Sąd drugiej instancji, zmieniając wyrok Sądu *a quo*, częściowo oddalił

powództwo oraz w zakresie, w jakim Sąd odwoławczy oddalił w pozostałej części apelację powodów. Pozwani nie mieli bowiem interesu prawnego w skarżeniu wyroku Sądu drugiej instancji we wskazanym wyżej zakresie, ponieważ rozstrzygnięcie to było dla nich w tej części korzystne (zob. uchwałę SN z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13).

W pozostałym zakresie skarga kasacyjna pozwanych nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, a zarazem kwalifikowane pismo procesowe o ściśle określonej przez ustawę treści. Sąd Najwyższy, rozpoznając ten nadzwyczajny środek zaskarżenia, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz państwa jako dobra wspólnego (postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (*gravamen*). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy przewidziana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja przedsądu, w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 12 marca 2024 r., I CSK 254/23).

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy nie dokonuje oceny merytorycznej skargi (zarzutów), lecz ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek ten stanowi element konstrukcyjny skargi odrębny od podstaw skargi i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Dla spełnienia wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienie SN z 17 czerwca 2021 r., IV CSK 1/21).

Na tle przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że nie każde naruszenie prawa, nawet oczywiste, przesądza o zasadności skargi kasacyjnej (zob. w szczególności postanowienia SN: z 15 lutego 2007 r., V CSK 485/06; z 3 marca 2020 r., V CSK 75/19). Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonego przepisu prawa nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem mimo takiego naruszenia prawa, orzeczenie może być prawidłowe (postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 6 listopada 2020 r., III CSK 110/20). Przesłanka „oczywistej zasadności skargi kasacyjnej” nie odpowiada bowiem w pełni przesłance „oczywistego naruszenia prawa” przez wydanie zaskarżonego orzeczenia (postanowienie SN z 20 lutego 2008 r., V CSK 512/07).

O oczywistej zasadności skargi można mówić jedynie w przypadku stwierdzenia szczególnych, kwalifikowanych, wręcz rażących przypadków naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji, bez wnikliwego wgłębiania się w merytoryczną analizę trafności orzeczenia (postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 7 października 2010 r., I CSK 189/10; z 28 lipca 2011 r., I CSK 77/11), które powodują, że zaskarżone orzeczenie jest wadliwe.

Uzasadniając stanowisko o oczywistej zasadności skargi, pozwani ograniczyli się do wskazania, iż skarga zasługuje na przyjęcie do rozpoznania, ponieważ jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Zaskarżone orzeczenie Sądu Okręgowego w sposób oczywisty bowiem ich zdaniem narusza przepisy prawa materialnego, gdzie Sad drugiej instancji zastosował przepisy dotyczące rozliczenia nakładów ujęte w art. 226 § 1 k.c. Samoistny posiadacz

w dobrej wierze, jak wskazują skarżący, może żądać zwrotu nakładów koniecznych o tyle, o ile nie mają pokrycia w korzyściach, które uzyskał z rzeczy. Zwrotu innych nakładów może żądać o tyle, o ile zwiększają wartość rzeczy w chwili jej wydania właścicielowi.

Z wyvodu tego nie sposób uznać, aby skarżący przedstawili argumenty świadczące o oczywistej zasadności wniesionej przez nich skargi. Ze wskazanego powyżej stanowiska nie wynika w ogóle, na czym miałyby polegać naruszenie prawa, którego miał się dopuścić Sąd odwoławczy, co samo w sobie wyklucza uznanie, że pozwani wykazali zaistnienie w niniejszej sprawie przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Kamil Zaradkiewicz

[M.O.]

[a.ł]